

Tijd van leven

‘Ik ben heel trots wanneer het me lukt de tijd te vergeten’

Anne Vegter (54)

Dichter, prozaïst en toneelschrijver. Sinds begin dit jaar ‘Dichter des Vaderlands’

Hoeveel tijd brengt u door voor de spiegel?

‘Als ik niet weg hoef, maak ik me niet op en heb ik iets stoms aan, dan vind ik het ook totaal niet belangrijk hoe mijn haar zit. Maar als ik een optreden heb, zoals afgelopen tijd elke avond, sta ik verdomd lang voor de spiegel. Dan heb ik ook kledingcrises: er is ineens niets leuks meer om aan te trekken. Op zo’n moment is mijn spiegelbeeld mijn ergste vijand. Ik moet dan echt denken: je bent gewoon schrijver, je leest gewoon wat voor, dáár komen de mensen voor. Ooit moest ik optreden op een internationaal festival en vroeg ik de Deense dichteres Pia Tafdrup, die toevallig naast me stond: “Hoe zit m’n haar?” “That is absolute not important,” antwoordde ze. “You’re going to read. You have to concentrate!” Soms zeggen vrouwen dingen tegen elkaar die heel erg binnen kunnen komen.’

Heeft u genoeg tijd voor uw kinderen?

‘Ik vraag mijn drie puberzonen momenteel bijna dagelijks of ze vinden dat ze verwaarloosde kinderen zijn. “Nee, mam,” zei er een laatst, “we vinden het juist fijn dat je veel weg bent, want dan kunnen we onze eigen gang gaan.” Dat snap ik ook. Ze zijn alle drie heel verschillend, maar ik zie wel dat ze zich erg voegen en dat zou best wat minder mogen. Ze zijn lief en geven me niet het gevoel dat ik te weinig tijd heb. Maar als ik dan in mijn werkkamertje achter mijn computer zit, zie ik ze wel bijna aarzelen om binnen te komen. Dat hadden we vroeger nooit.’

Hadden uw ouders genoeg tijd voor u?

‘Mijn vader was predikant; zijn werkkamer was geen gebied waar je zomaar naar binnen rende. In de bloeiperiode van zijn predikantschap was hij elke avond weg en zijn aandacht was erg bij zijn werk, maar hij was geen absente vader. Mijn moeder had het druk met domineesvrouw zijn, later werd ze maatschappelijk werkster. Maar ik voelde wel dat er genoeg tijd en aandacht was. We woonden in Friesland en ik was een enorm buitenkind: ik leefde een soort zwerversleven. Mijn ouders vertrouwden me en ik trok elke middag met een vriendin de velden in. We probeerden uit hoe ver we van huis konden gaan en dat ervoer ik als een enorme vrijheid: ik kon gewoon gaan en die middagen duurden eindeloos.’

Wat is voor u vrije tijd?

‘Ik word heel vroeg wakker, zo rond kwart over vijf, en dan beschouw ik de tijd tot het organisme in huis gaat functioneren als de ultieme vrije tijd. Daarin hoeft niet gewerkt te worden: ik mag ook

lummelen of een boek lezen dat niet noodzakelijk aan mijn werk gelieerd is. Mijn vrije tijd wordt bepaald door de mate waarin anderen zich bewust zijn van mij. Dan is er geen interactie en kan er een soort tijd-eiland ontstaan. Ik ben heel trots wanneer het me lukt de tijd te vergeten, dan is mijn concentratie hoog geweest en ben ik ergens geweest waar ik normaal in mijn denken niet kom.’

Wat vond u een nare tijd?

‘De periode dat ik net uit huis ging. Ik wist niet wat ik wilde en deed een tussenjaar: een sociaal diaconaal jaar, vanuit de kerk. Maar toen werd ik langdurig ziek en moest ik weer bij mijn ouders gaan wonen. Het was moeilijk om weer terug te zijn: wat ik aan zelfstandigheid had gewonnen, werd me weer afgenomen en mijn zelfbeeld was nog niet sterk genoeg om te zeggen: wat er nu allemaal wegvalt, dondert niet, want je bent al ergens en je komt wel ergens. Ik sloot me in mezelf op en werd depressief. Ik werd ook raar: ik durfde niet naar buiten zonder schmink. Er bestaat een foto van mij waarop ik midden in het dorp zit met mijn gitaar, geschminkt als een clown. Onherkenbaar. Het was geen populair onderwerp in het gezin, er werd wat ongemakkelijk over gedaan en ik denk dat er toen wel iemand z’n arm om me heen had moeten slaan. Maar ja, het was een andere tijd en mijn ouders waren denk ik niet in staat om mij daarbij te helpen.’

Wat was uw mooiste moment in de liefde?

‘Ik was net anderhalf jaar moeder en had een moeizame relatie, toen ik verliefd werd op de man met wie ik nu nog steeds ben. Dat is eigenlijk mijn man, dacht ik toen, maar dat kon helemaal niet: hij had op het oog een heel mooie relatie. Die verliefdheid onderdrukte ik, maar ik wilde hem wel vertellen: ik ben verliefd op jou geweest. Dus lokte ik hem mee naar het café met een lulsmoesje – ik weet nog precies wat ik toen aan had en waar we zaten. En ik was er totaal toe bereid om er verder nooit meer op terug te komen. Hij zei heel weinig die avond, maar twee dagen later lag er in het huisje waar ik overdag werkte een brief van hem met een totale bekentenis. Ik kon alleen maar op mijn houten vloertje gaan liggen, met die brief boven me, almaar kijkend of het echt waar was wat er stond. Toen voelde ik zo sterk dat mijn leven zou gaan veranderen en dat dat onvermijdelijk was: ik had het over mezelf afgeroepen en wilde absoluut niet terug.’

door Caroline Buijs foto Eddo Hartmann